

Quin tractament informatiu reben els joves?

Dins del projecte Joves i Mitjans de comunicació, Marcel Mauri i Mònica Figueras, investigadors del Grup de Recerca en Periodisme de la UPF, han realitzat un estudi sobre el tractament informatiu de les persones joves als mitjans de comunicació catalans per tal de conèixer la imatge de la joventut que es projecta en els espais informatius

Text: Redacció/ Font: Mònica Figueras i Marcel Mauri • a prop! comunicació
Foto: Adam Borkowski

La creació d'estereotips pot afectar la percepció de la societat adulta

Molts agents i institucions són responsables que la societat creï un seguit d'estereotips. Un d'aquests agents, i potser el més responsable, són els mitjans de comunicació. Els estereo-

tips poden ser negatius, però també positius, i afecten molts col·lectius. Però els més perillosos són els que fan referència als anomenats "grups socialment desfavorits".

La creació d'estereotips sobre la joven-

tut en els mitjans informatius pot afectar la percepció que en té la societat adulta.

En aquest context, la Secretaria de Joventut ha impulsat el projecte *Joves i mitjans de comunicació*, que ha impli-

«Un 7% de les notícies que es publiquen en els mitjans analitzats tracten sobre joves, mentre que un 93% no hi fan referència»

cat un estudi i una proposta de mecanisme d'intervenció.

El tractament informatiu de les persones joves als mitjans de comunicació, realitzat pels investigadors del Grup de Recerca en Periodisme de la UPF, Marcel Mauri i Mònica Figueras fa una anàlisi temàtica quantitativa i una anàlisi de contingut qualitativa.

La mostra de l'estudi seleccionada de mitjans informatius per analitzar l'han constituït els dos diaris d'informació general, els dos diaris gratuïts i els dos diaris digitals líders d'audiència a Catalunya; el diari general, gratuït i digital líder en el sector local-comarcal; i la ràdio i televisió líders a Catalunya.

Si bé en l'estudi s'han inclòs, per tant, totes aquelles informacions amb presència de persones joves, s'ha considerat oportú tractar, però no creuar amb la resta de notícies, les peces de la secció *d'esports*. L'alta presència de joves en les notícies sobre esports pot condicionar la mostra i esbiaixar-ne els resultats per la imatge que des dels mitjans s'ofereixen d'aquests joves esportistes d'elit.

El període analitzat ha comprès un any (del segon semestre de 2008 al primer semestre de 2009), dins del qual s'han investigat tres setmanes aleatòries que representen les diverses temporades de programació. Aquesta mostra contempla l'anàlisi de 20.121 notícies.

La presència de les persones joves als mitjans

Un 7% de les notícies que es publiquen en els mitjans analitzats tracten sobre joves, mentre que un 93% no hi fan referència.

Si al total de notícies sobre joves se li treuen les que fan referència a la secció *d'esports*, el percentatge es redueix al 3%. Per tant, un 4% del total de les notícies que es publiquen tracten sobre joves i esport, per un 3% sobre joves que no aborden aquesta temàtica.

El perfil de les persones joves

El 41% de les persones joves que apareixen en els mitjans de comunicació catalans són de sexe masculí, per un 16% que són de sexe femení. Ara bé, cal tenir en compte que, en el 43% de les peces analitzades, el sexe dels protagonistes és indeterminat o mixt.

També és significatiu comprovar que el 22% dels joves i de les joves són nous nadius, mentre que el 78% són autòctons. Tanmateix, el grup majoritari d'entre els estrangers és el format per les persones que provenen d'altres països de la Unió Europea o d'Estats Units, que representen el 35,7% d'aquests joves no autòctons.

Temàtica i ubicació de les notícies sobre joves

Pel que fa a la temàtica concreta de les peces analitzades sobre joves, es pot observar que el 18% de les notícies giren al voltant de la violència. Segueixen, si bé a sis punts de distància, els temes sobre educació i, en tercer lloc, els que fan referència a desastres o accidents.

Per la banda baixa, qüestions que afecten estructuralment la realitat dels joves com l'emancipació i la precarietat laboral ocupen l'1% de les notícies sobre joves. L'associacionisme també

és a la cua en les peces que tracten sobre la joventut, compartint aquest percentatge de l'1%.

Sense considerar la secció *d'esports*, el gruix de notícies sobre joves està ubicat a la secció de *societat* (un 34% del total). Després, *successos* és l'altra secció on més notícies es troben sobre joves (representen el 18%), seguit de les pàgines *d'opinió/editorial*, que concentren el 16% de les peces sobre joventut. *Nacional* (que inclou també local), amb un 15% de les notícies, i internacional (8%) són les següents seccions amb més presència del col·lectiu jove. La resta de seccions (*economia, cultura, ciència, altres*) registren percentatges menors de notícies sobre joventut.

Actitud del narrador

En el 66% de les notícies analitzades en l'estudi, els joves són representats de forma neutra.

En el 46% de les notícies, l'actitud del periodista cap al o la jove tendeix a ser negativa quan aborda temes com la violència. Ara bé, quan es parla d'associacionisme, és positiva en un 22% de les notícies publicades.

En un 26% dels casos en què les persones joves apareixen com a col·lectiu, són representats de forma negativa, però quan apareixen de forma individual, la connotació negativa es redueix en 13 punts percentuals.

La representació de les persones joves tendeix a ser negativa quan es fa menció explícita de la seva condició de jove però paradoxalment també tendeix a ser positiva en els casos en què també se la cita.